

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 круна, на по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштом, само у непосредно административни „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Вељу Рамадановићу, К. Ц. агенту у Ботор.

Допис се шаље Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет пифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јарговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, ријешили смо и рјешавамо:

да се бригадир Иво Ђуровић, управитељ приморско-црмничке Области разријешити дужности Обласног Управитеља. Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. марта 1909. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за управитеља приморско-црмничке Области Ника Татара, пограничног комесара у пензији.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. марта 1909. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо

у Обласној Управи у Колашину:

за вршиоца дужности секретара, Радована Дрљевића, досадашњег писара прве класе исте управе;

за писара друге класе, Михаила Пековића, досадашњег вршиоца дужности писара исте управе.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. фебруара 1909. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде, Председника Нашег Министарског Савјета и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Перо Мартиновић, судија Обласног Суда на Цетињу, на основу чл. 45. закона о чиновницима грађ. реда, стави у стање покоја с пенсијом, која му по годинама службе припада.

Наш Министар Правде, Председник Нашег Министарског Савјета и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела и Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

Цетиње, 1. марта 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Председник Министарског Савјета,
Заступник Министра Иностранних Дјела,
Др. Л. Томановић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде, Председника Нашег Министарског Са-

вјета и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, постављамо:

за писара обласног суда у Колашину Божију В. Кујовића, досадашњег практиканта истог суда.

Наш Министар Правде, Председник Нашег Министарског Савјета и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. марта 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Председник Министарског Савјета,
Заступник Министра Иностранних Дјела,
Др. Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде, Председника Нашег Министарског Савјета и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Радован Радовић, писар обласног суда у Колашину, на основу чл. 49. закона о чиновницима грађ. реда, отпусти из државне службе, у интересу исте.

Наш Министар Правде, Председник Нашег Министарског Савјета и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. марта 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Председник Министарског Савјета,
Заступник Министра Иностранних Дјела,
Др. Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног постављамо:

за управника војног телеграфа, Ђура Шоћа, досадашњег управника Цетињске поштанско-телеграфске станице.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње 21. фебруара 1909 г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног производимо:

у чин командира, поткомандира Сава П. Ковачевића и постављамо га за команданта баталиона резерве.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. фебруара 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног постављамо:

за библиотекар Министарства војног са рангом и платом секретара III-ће класе, Милована Саичића.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. фебруара 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног ријешили смо и рјешавамо:

да се официр народне војске у оставци Стево Илићковић по својој молби врати поново у дјелствитељну службу са истим чином.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. фебруара 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног ријешили смо и рјешавамо:

да се официр народне војске у оставци Сава Хајдуковић по својој молби врати поново у дјелствитељну службу са истим чином.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. фебруара 1909. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног ријешили смо и рјешавамо:

да се официр народне војске Смаил-бегу Аверићу уважи оставка, коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. фебруара 1909. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног ријешили смо и рјешавамо:

да се артиљеријски поручник Вукашин Божовић и потпоручник Настадин Лазовић отпусте из државне службе.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. фебруара 1909. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за вршиоца дужности управника царинарнице на Грахову Сава Кривокапића;

за цариника царинарнице на Цетињу Живка И. Перишића, бившег пошт. тел. чиновника; и

за цариника царинарнице на Ријеци Митра Јовићевића, досадашњег цариника царинарнице на Цетињу, по молби.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. марта 1909. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Одобрили смо и одобравамо рјешење Народне Скупштине, сазване у други редован сазив за 1. децембра 1908. године, од 18. јануара 1909. године, које гласи:

„Да се Јову Љепави, уважи у године службе пензију вријеме од 1. маја 1872.

до 15. јуна 1876. године; као и вријеме од 1. септембра 1878. до 1. марта 1880. године, које је провео у учитељској служби у Мостару, с тим, да за све то вријеме накнадно унесе у „пенсиони фонд“ законом прописане улоге, а да се од потраживања, да му се и ратне године урачунају у године за пензију, одбије“.

Наш Министар Финансија и Грађевина и Наш Министар Просвјете и Црквенијех Послова нека изврше ово рјешење.

Цетиње, 27. фебруара 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Видио и ставио држ. печат:
Чувар државног печата,
Председник Министарског Савјета,
Заступник Министра Иностранних Дјела,
Министар Правде,
Др. Л. Томановић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

Министар
Просвјете и Црквенијех Послова,
Ј. С. Плавнац с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Одобрили смо и одобравамо рјешење Народне Скупштине сазване у редован сазив за 1908 г., које гласи:

да се удовицама покојних: попа Ђока Пејовића, командира Трифуна Лабана и бившег војно-оружног радника Сава Пејовића, издаје доживотна помоћ, и то: првој круна 360, а другијем двијема по круна 200.

Наш Министар Финансија и Грађевина и Наш Министар Војни нека изврше ово рјешење.

Цетиње, 27. фебруара 1909. г.

НИКОЛА с. р.

Видио и ставио држ. печат:
Чувар државног печата,
Председник Министарског Савјета,
Заступник Министра Иностранних Дјела,
Министар Правде,
Др. Л. Томановић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу члана 40. закона о пословном реду у Државном Савјету, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног Савјета од 22. јануара 1909. године, број 339., донешено на основу члана 120. тачке 7. Устава, које гласи:

„да се Марко В. Савић из Херцеговине, прими у црногорско поданство са свима правима и дужностима, која имају црногорски држављани“.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 28. фебруара 1909. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лакић Војводић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. Кр. В. Књаз Господар и Њ. Кр. В. Књаз Нашљедник били су у уторник на Ријеци и вратили су се с Њиховим Височанствима Књазом Мирком и Књагиницом Ксенијом истог дана на Цетиње. Сјутрадан је и Њ. В. Књагиња Наталија допутовала с Крушевца на Цетиње.

— Г. барон Сквити од Палермити и Гварна, олд. кр. талијански по-

сланик, предао је Предсједнику Министарског Савјета г. Д-ру Л. Томановићу писмо у којем саопштава, да је Њено Величанство Краљица Јелена од Италије преко министра Краљевског Двора благоволила наредити, да се Народној Скупштини изјави Њена најтоплија захвалност на адресу, упућену Јој поводом Њезиног племенитог заузимања и прегнућа око пострадалих од земљотреса у Јужној Италији, којој захвалности благоизволио се придружити и Њ. В. Кр. Виктор Емануел, Њезин Узвишени Супруг.

— Предсједник Министарског Савјета г. Др. Л. Томановић и Њ. Пр. Баки-бег, овд. царско-отомански изванредни посланик, потписали су трговински уговор између Црне Горе и Турске.

ЗАПИСНИК XV РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ држане 3. јануара 1909. г.

Предсједвао предсједник

М. Ђукановић

Секретар

С. Драговић

Почетак у 2^{3/4} сата послје подне.

За министарским столом министри: Војводић, Мартиновић, Вукотић и Пламенац. Сједницу је отворио предсједник Ђукановић.

Записник XIV. редовне сједнице прочитао је секретар Петровић и примљен је без примједба, а секретар Драговић прочитао је а.) у изводу молбе и жалбе, које су упућене на проучавање одбору за исте, и то: судије Јаша Д. Омербашића из Бара, кмета Николе Рубежанина из Боана, Рада П. Лалевића с Андријевине и Ибра Ромића с друштвом из Подгорице; б.) један акт министра-предсједника д-ра Томановића, којим се опзивају поднесени законски приједлози о чиновницима грађанског реда и о уређењу државне управе; в.) молбу посланика архиепископа Милиновића за одсуство, које му се одобрава; г.) прочитао је и честитке упућене Народној Скупштини приликом Нове Године, а наиме: трговца Станка Грујића из Подгорице, капетана Николе Вучинића из Бара, капетана Тока Ђуrowића с Даниловаграда и Нуша Цукића с Вира.

Пријешло се на дневни ред: посебан претрес приједлога закона о устројству војске. За извјештачким је столом само извјестилац *Кайичић* и чита.

Код чл. 6. који постаје чл. 7. по извјештају, министар војни бригадир *Мартиновић* износи разлоге са којих су код овог члана донесене измјене и допуне тражећи да се „примједба“ у пројекту замијени оном из измјена и допуна, чему се придружује *Р. Бошковић*. Код тачке а.) овог члана повела се подужа дебата односно трајања рока службе у рекрутској класи и у њој учествује: министар војни бригадир *Мартиновић*, одговарајући појединим говорницима на њихове наводе; *О. Рњез*, који пита, да ли се узастопце има разумјети службе у рекрутској класи и да ли за самца има олак-

шице; *В. Кривокайић*, који је као и извјестилац *Кайичић*, за то, да се овај рок смањи и законом тачно предвиди, а према изјави министра војног да је нашег војнику довољно и 6 мјесеци вјежбања; министар *Пламенац*, који предлаже, да се стави од 6 мјесеци до 2 године према приликама, са чиме се и *Н. Татар* слаже; д-р *Радловић*, који предлаже са 6 до 12 мјесеци као и да почиње од 19. а не од 18. године; предсједник *Ђукановић*, који предлаже да рекрутска служба траје 2 године а вјежбање од 1 до 6 мјесеци сваке године; надале *Ж. Драговић*, који предлаже редакцију, да то вјежбање не траје више од годину дана и да тече непрекидно док се изврши, коју редакцију прима у начелу министар војни с тим, да рекрутска служба траје 2 године а вјежбање 1., са чиме се слаже и *Р. Бошковић*, и *Кр. Томовић* и *Р. Ракочевић*, док је *Б. Дреун* противан томе, што би војник према томе био обавезан, да се до тог рока не може из домовине удаљити, у којем смислу и *Дрљевић* предлаже редакцију и не слаже се с Драговићевом у томе, да вјежбање непрекидно док се изврши тече, послје чега извјестилац *Кайичић* прима редакцију министра војног и Скупштина је усвојила против 3 гласа, док је у осталом чл. 6., који постаје чл. 7., примљен по пројекту с измјенама и допунама у истом.

Чланом 6. постао је чл. 29. пројекта и тако се без дебате прима.

Чл. 7. из пројекта усвојен је по овом без дебате и постаје чл. 8. а не 9. како је у извјештају, што је штампарска грешка, као и чл. 8., који постаје чл. 9., а овај опет чл. 10.

Чл. 10., који по пројекту отпада, а мјесто њега долази нов чл. 11. по извјештају, примљен је као такав с редакцијом *министра војног* у списку тјелесних недостатака, да се под А. додаду ријечи: „за активну војску“ а под Б. испусте ријечи: *од 45 до 60 година*.

Чл. 12. примљен је без дебате како га је одбор предложио, чл. 11. пројекта отпао је, јер је обухваћен усвојеним чл. 11. извјештаја, а чл. 12. пројекта с измјенама и допунама примљен је као такав и постао је чл. 13.

Код чл. 14. пројекта, који постаје чл. 15. по извјештају развила се дужа дебата, у којој учествују: министар војни бригадир *Мартиновић*, који је за текст пројекта али да се на крају дола: „најмање од 10 круна“, са чиме се слажу у начелу *В. Кривокайић* и *Н. Татар*, а са овим и *Ј. Дрљевић*, који да би разликовао богатог од сиромаша предлаже у том правцу и редакцију, док је *Р. Бошковић* за текст по пројекту као и извјестилац *Кайичић*, само да „за сваки изостанак остају 10 или 15 дана затвора“, а *Рњез* према дајцији „од 1 до 15 круна једну круну, од 15 до 30 двије“, и т. д.; даље *Ј. Пойовић* који је за то, да се укину вјежбања ако нијесу потребна, или ако су потребна да се не могу повнано замијенити, са чиме се слажу *Ф. Челебић* и *Б. Дреун*, док се *Ж. Драговићу* чини, да је овдје у питању ствар стилизације, те у том смислу и предлаже редакцију овог чланка: „Ако по свршетку рекрутске обуке и петогодишњег редовног учествовања у обавезним вјежбањима војник, ушљед домаћих тешких прилика, у року од три године пропусти једногодишње вјежбање, о чему је дужан извјестити свог четног командира најдаље

15 дана прије почетка вјежбања, за до- бивено ослобођење платиће у корист војничког фонда, равнајући се према имању, од 5 до 20 круна“, са којом се редакцијом слаже и д-р *Радловић* из- зев ријеч „тешких“ и на крају да се дода „од 10 до 20 круна“, а и министар је војни примио с тим, да се на крају рече: „која безизузетно не може бити мања од 5 круна“, што и извјестилац *Кайичић* у- сваја а и Скупштина.

Сједница је окончана у 6 сати увече, а друга је заказана за сјутра у 2 сата послје подне с продужењем истогa дневног реда.

Секретар
С. Драговић

Предсједник
М. Ђукановић

ЗАПИСНИК XVI. РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ држане 3. децембра 1908. г

Предсједвао предсједник

М. Ђукановић

Секретар

Д. Петровић

Почетак у 2^{1/2} сата послје подне.

За министарским столом министри: Мартиновић и Војводић.

Сједницу је отворио предсједник *Ђукановић*, а записник је XV. редовне сједнице прочитао секретар *Драговић* и примљен је без примједба, послје чега је секретар *Драговић* прочитао у изводу молбе и жалбе, које су упућене на проучавање одбору за исте, и то: Марка П. Зечевића с Цетиња, учитељице Катарине Ђурашковић из Улциња, Сава С. Томића из Ускока, Мића П. Чупића с друштвом с Добрих Села и Тодора и Јакова Требежана из Ускока, па је онда прочитао и један акт министра правде као и рјешење Обласног Сула у Никшићу односно издавања истом посланика М. Бојовића на суђење по дјелу неког убијства.

Прочитани списи упућени су за надлежни одбор на хитно проучавање послје ријечи: *М. Бојовића*, потпредсједника *Николића*, *Шћепа Мартиновића*, *Р. Бошковића*. Иза тога, на примједбу д-ра *Радловића*, да одбор за молбе и жалбе не фунгира, као и приједлог, да се попуни, а послје ријечи *Р. Бошковића* и објашњења предсједника *Ђукановића*, наређен је нов избор чланова за овај одбор.

Пријешло се на дневни ред: наставак посебног претреса приједлога закона о устројству војске. За извјештачким столом извјестилац *Кайичић* и чита наредне чланке по пројекту с измјенама и допунама по извјештају.

Код чл. 15., који постаје чл. 16., по извјештају, министар војни бригадир *Мартиновић* слаже се са одборским измјенама наведеним под тачкама а.) и б.), док према већ ријешеним чл. 11. и 15., налази, да у тачки б.) треба повећати новчане казне предвиђене послје четворогодишњег рока за одсутне војнике у иностранству. Извјестилац пак *Кайичић* је за извјештај изнесећи побуде за то, а *В. Кривокайић* предлаже, да се тај рок продужи на 6 година, али министар је *Мартиновић*, видећи расположење скупштинско, пристао по извјештају само да се тај рок од 4 до 5 година повиси и 1а се мјесто позива на чл. 11. стави чл. 15., што је и извјестилац примио па и Скупштина усвојила, а остало овог чланка

по извјештају, те је према томе примједба из чл. 15. пројекта постала чл. 17.

Код чл. 16., који постаје чл. 18. по извјештају, д-р *Радловић* указује на ријечи „с објавом мобилизације“, које кад би остале биле би у контрадикцији са оним усвојеним у чл. 2., против чега је он био, износећи етимолошко значење ријечи „мобилно“, али како је већ активно усвојено, то предлаже, да се наведене ријечи замијене ријечима „с објавом ратног стања“, чему се ни министар војни, износећи значење термина „мобилизација“, не противи, те је чл. 18. усвојен по пројекту с редакцијом д-ра *Радловића*.

Р. Бошковић је противан чл. 17. пројекта и тражи, да се укине, да наводећи је овај пропис и ако у другим државама постоји, противан духу нашег државника, истичући са каквом он љубављу и врлинама врши свој војнички позив, налазећи, да се у једној земљи, каква је Црна Гора, гдје се натијече ко ће бити војник сматрајући то за највећу част, не може ни замишлити, да ће наш војник особито осакаћивати себе само да не врши војнички позив, са чиме се слаже и д-р *Радловић* потенцирајући Бошковићеве наводе изношењем конкретног примјера о укривању нашег војника својих мана, које би га искључиле од војне службе.

И *Ж. Драговић* му је противан, наводећи, да такав пропис нема основа у животу нашег војника, те да је законодавцу дужност и да буде добар психолог, а такође није за ову законску одредбу ни *Н. Татар*, који — ако се иста мисли усвојити — био би за већу и друкчију казну, док напротив су за пропис овога чланка: министар војни *Мартиновић*, извјестилац *Кайичић*, *В. Кривокайић*, *Ј. Пойовић*, *Ј. Милић* са киме се слаже и *Кр. Томовић*, слажући се сви у главном са наводима оних, који су против њега али истичући, да овај закон хоће да има и карактер будућности, те је чл. 17. постао чл. 19. и примљена по пројекту с измјеном по извјештају.

Чл. 18., 19. и 20. пројекта примљени су по истом с измјенама и допунама по извјештају и редом како их је овај предвидио, само што је из посљедњег на примједбу министра војног испуштена ријеч *мобилно*.

Чл. 21., који постаје чл. 23. по извјештају примљен је по пројекту послје изјаве *министра војног*, да је према нашим приликама немогућно издавати увијек писмене наредбе, те је за то, да остане по пројекту, са чиме се сложио и извјестилац објаснив одборске мотиве за избавивање ријечи „усмено“.

Чланци 22. (24), 23. (25), 24. (26), и 25 (27.) примљени су без дебате по пројекту с измјенама и допунама по извјештају, док су чл. 26., 27. и 28. отпали, а чл. 29. је већ раније постао чланом 6., чл. 30 (28.) усвојен је по пројекту с измјеном по извјештају, као и чл. 31. (29.), само што је на примједбу министра војног у њему чл. 11. замијењен чланком 15., а чл. 32. (30.) примљен је по пројекту, како га је и одбор саставио, послје примједбе *Ј. Пойовића* односно личног пријављивања ради уписа у спискове позива за рекрутско вјежбање, као и објашњење *министра војног* за то.

Чл. 33. (31.) примљен је по пројекту с измјеном у извјештају без дебате, као и чл. 34. (32.), само што је на примједбу

ЛИСТАК

WIDMUNG*)

Stolz ragt ein Felsenland im nahen Osten,
Die blaue Adria grüsst seinen Strand,
Ob auch die Stürme oftmals es umtosten —
Die schwarzen Berge hielten treulich stand.

Ein ritterlicher Herrscher ohnegleichen
Bechirmt des Landes Unabhängigkeit,
Die Freiheit wurde ihm zum Siegeszeichen
Und seine Krone strahlt Unsterblichkeit.

Zum Freiheitskampf hat er sein Volk geführt,
Das fest und treu zu seinem Fürsten stand,
Der Siegespreis hat ihnen voll gebühret,
Wo Heldenmut gekämpft fürs Vaterland.

Die stolzen Heimatberge seien Zeugen.
An Grösse ihren tapfern Söhnen gleich:
Nie wird das Land sich einem Fremden beugen
Frei ist des freien Fürsten freies Reich.

Dein Waffenruhm, o Fürst, wird aber leben,
Solange die Geschichte Taten nennt.
Des Krieges Lorbeer wird Dich stets umgeben
Dein grosses Freiheitswerk bleibt siegekrönt.

Drum Heil dem Hause Petrowitsch in Ehren
Und kühn das Banner rot-blau-weiss voran,
Möge sich die alte Tradition bewähren,
Falls wieder Stürme sich dem Reiche nah'n.

*) Ову је pjesму поводом садашње балканске кризе сјевао Д-рд Август Нунхофер, адвокатски приправник у Нирибергу (Баварска) и посветио ју Њ. Кр. В. Њазу Господару. Због њене значајне садржине, а нарочито као производ њемачког pjesника, доносимо је у цјелини, а г. проф. Живко Драговић потрудио се је те ју је превео на српски језик.

ПОСВЕТА

(слободно превео Ж. Драговић)

Крпна је то земља, — све литеце суре,
А море јој љупко обалом цјепуши, —
По њ љуте на љу кидисају буре,
Али Гора Црна и буре разурши.

Владаца витешки, коме нема равна,
Независност штити своје земље бајне, —
Слобода је Њему циљ за дјела славна,
А бесмртност блиста са круне Му сјајне,

Као вођ јунака, он је ваада први, —
Чврсте споне парод уз свог Њаза спају, —
Побједе је брао из вазова крви,
Гдје за отаџбину животи се дају. —

Нек свијетопи буду оне крпне лпти,
Тврде као чеда из њених њедара.
Да гуђинска никад, — никад неће бити
Слободин држава — слободног Владара.

Вјекови ће, Њаже, разносит Ти славу,
Све докле се дјела узбиљеже славна,
Лаворике увјек китиће Ти главу,
А прегнућа Твоја — побједом вјенчана.

Па нек Ти је слава, Њаже Дома славна,
Нек заставе Твоје развију се свете,
Нек ускрену опет традиције давне
Ако буре почну земљи да Ти пр'јете!

Песник и Црна Гора*)

У дивљем кршу, у голом стењу,
Природе дивље, дивљем знамењу,
Ловћен се горди у вис издиго,
Поносно главу у небо диг'о.
Поврх њега се орлови вију,
Крилама сурим облаке бију.
А око њега свуда дивљина,
Ко поноћ њега гробна тишина,
Само се чује жвиждање смукa,
Урлање вука!

Или се небо од туђа ломи,
Севају муње, пуцају громи,
Долина јечи, брда се жеже,
А кроз ваздух се одјек разлеже.
И таква пустош што је Бог створи
Паде у део баш Црној Гори!

У дивљем кршу, у голом стењу,
Природе дивље — дивљем знамењу,
Под Ловћеном је мјестаце мало,
Ко да је озго из Раја пало.

*) Добротом pjesниковa сина дошли смо до ове pjesме, која до сад није нигдје била штампана.

По њему расте мирисно цвеће,
Тичица с гране на грану слеће,
Умили гласић славујев звони
Тугу разгони.
Поточић бистри с брда се слива,
По перивоју леје залива;
Уска се стаза унакрст пружа,
Крај ње се дигли бокори ружа;
Водоскок баца сребрно иње —
То је Цетиње!

У густом лугу цетињског Раја,
Гдје с' чистим зраком душа запаја,
На меку траву Песник је сео
Па се занео!
О величини србинској снови,
Пре очима му слика је жива
Величанствених и сјајних дана
Из славног доба Цара Душана.
Машта му ствара Краљевске дворе,
У њима гледа јуначке зборе,
Ликове види српских јунака:
Страхинић Бана, Милоша, Марка!
Док кобна мис'о Косово крену —
Из сна га прену!
Купање срца груди пролама,
Злаћене токе с груди одскачу,
Рука се спушта пламеном мачу.
Јуначким скоком диже се горе
И гњеван оде у беле дворе.

„Ох! Боже, Боже, даруј ми моћи,
Да могу с браћом оружан поћи
У покрајине србинског рода
Где још не сија златна слобода,

митрополитову ријеч „државни“ замијењена „парохијски“ свјештеници.

Чланци пак од 35. (33.) до 45. (41.) усвојени су без дебате по пројекту с измјенама и допунама по извјештају, само што је отпао чл. 37. из пројекта, јер је обухваћен чл. 34., као и чл. 39. из истог разлога.

Код чл. 46. (42.) узели су ријеч *Н. Татар* и министар војни *Мартиновић*, последије чега је усвојен по пројекту с измјенама и допунама по извјештају, као и чл. 47. (43.) па до 58. (53.) без дебате, само што је чл. 55. отпао сасвим.

Сједница је закључена у 5½ сати у вече, а идућа је заказана за сјутра у 2 сата последије подне са продужењем истог дневног реда.

Секретар
Д. Петровић

Предсједник
М. Ђукановић

ЗАПИСНИК XVII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ држане 4. јануара 1909. год.

Председавао предсједник
М. Ђукановић

Секретар
С. Драговић

Почетак у 2½ сата последије подне.

За министарским столом министри: *Мартиновић*, *Војводић* и *Пламенац*.

Сједницу је отворио предсједник *Ђукановић*. Записник је XVI редовне сједнице прочитао секретар *Петровић* и примљен је без примједбе, а молбе и жалбе, које су упућене на проучавање одбору за исте, прочитао је у изводу секретар *Драговић*, наиме Ђорђине Поповић из Подгорице, Рада Ст. Марића из Бара и Шпира Т. Лакића с друштвом из Косовог Луга, а брзјавну жалбу Вука Бојовића с друштвом са Жабљака прочитао је у целини. Последије овог је предсједник *Ђукановић* саопштио Скупштини, да је поп Филип Вујовић, накнадно изабрани народни посланик за изборну капетанију горњо-црмичку, поднио о томе увјерење, које ће се заједно са односним списима упутити верификационом одбору на проучавање.

Пријешло се на дневни ред: наставак посебног претреса приједлога закона о устројству војске. За извјестилачким је столом извјестилац *Каничић* и чита.

Чл. 59. (54 и 55.) примљен је по пројекту, како га је и одбор предложио, само што су, као раније, ријечи „с објавом мобилизације“ замијењене ријечима „с објавом ратног стања“ а на примједбу министра војног, *Мартиновића*, који је такође на питање д-ра *Радуловића*, дао објашњење за ријечи „с успјехом“.

И чл. 60. (56.) такође је усвојен без дебате по пројекту, како га је и одбор оставио, а код чл. 61. (57) узео је ријеч *Н. Татар* и ставио примједбу на пасус „обавезни су се јавити сваке године“, налазећи, да ту треба нека измјена, на што му је министар *Мартиновић* објаснио по чл. 22. (24.) да не треба, са чиме се сложио и *Р. Бошковић*, а са овим опет и д-р *Радуловић*, налазећи излишном *Татарову* примједбу, те је овај чланак примљен по пројекту с измјеном по извјештају.

Чланци пак 62. (58.) до „Десечари“ усвојени су без дебате по пројекту и извјештају, као и чланци од 69. (71.) односно чл. 65. извјештаја па до чл. 113.

Да утрем сузу Србина тужна,
Да скинем оков са роба сужна,
Те да сва браћа једног имена,
Једнога рода, једног племена,
Под једним кровом слободно дану
И у топлим ми загрљај пану.
Ох! тада могу Госпoде свети,
Мирно умрети“!

Велики Песник Богу се моли
Да му болове души утоли.
Свевишњи тоглу молитву слуша
Дичног потомка славних Његуша.
А љути лави слободне Горе —
Готови да се уз Књаза боре
За браћу своју, слободу свету
У крвав бојак сви да полету —
Весело броје, чекају дане
Кад ће слобода Српству да сване,
Па у том наду соколи сиви
Моле да им Бог Књаза поживи.

Живио, Књаже, славних предака
На понос твојих верних горштака!
Нека те љубав народа прати,
А Бог ће правде Србину дати,
Да сване данак срећнога доба,
Те да из мрачног косовског гроба
Васкрсне света златна, слобода
Српског народа!

Кочо Ј. Радовановић.

(115.) односно чл. 108. извјештаја те су дакле, отпали чл. 101. 103. и 108. из пројекта.

У чл. 114. (116.) односно по извјештају у чл. 109. на примједбу д-ра *Радуловића* испуштена је ријеч „мобилизацијским“, а остало је усвојено по пројекту како је и одбор предложио. Исто тако примљени су без дебате и чл. 115. (117.) односно чл. 110. извјештаја до чл. 118. (120.) односно чл. 113. извјештаја.

Код чл. 119. (121.) или чл. 114. извјештаја, министар војни бригадир *Мартиновић* налази, да треба избацити ријеч „подофицири“ и име нижих чинов замијенили ријечју „трупни чинов“ или да остане по пројекту, док *Н. Татар* држи, да је ово ствар стилизације, са чиме је и Скупштина примила овај чланак, а у осталом по пројекту и извјештају.

И чл. 120. (122) или чл. 115. извјештаја усвојен је по овоме и пројекту без дебате. Министар војни *Мартиновић* није противан одборском мишљењу донесеном код чл. 121. (123.) односно чл. 116. извјештаја, али напомиње, да то сам овај „закон“ унапријед садржи, а на примједбу *Ј. Пойовића* односно произвољности за уклањање неспособних вели, да је то предвиђено у даљњем излагању овога „закона“, а овдје је то само начелно додирнуто, али да се може ставити „путем закона“, док је *Ј. Пойовић* за то, да се текст овога чланка позове на законске одредбе, које о томе говоре, што се и усваја, а остало по пројекту и извјештају.

Надаље чл. 122. (124.) до 134. (136.) односно чл. 117. до 131. извјештаја усвојени су по овоме и пројекту без дебате, као и чл. 135. (137.) или чл. 132. извјештаја, чијем тексту *Ј. Пойовић* налази више мјеста за правилник, него ли у закону, док министар војни *Мартиновић* држи, да је ово начелна законска одредба, на основу које се може правилник донијети.

И чланци од 136. (128.) па до чл. 144. (146.) или по извјештају чл. 133. до чл. 141. усвојени су такође без дебате по пројекту с измјенама и допунама одборским.

Ј. Пойовић ставља примједбу на пасус „а за које има упоришта мјеста“ у чл. 145. (147.) или чл. 142. извјештаја, налазећи, да би требало предвидјети колико таквих официра треба, а не да сврше, па онако стоје чекајући док се мјесто упоришта, на што му је министар војни бригадир *Мартиновић* одговорио, да се то не може законом предвидјети, али да ће се то чинити према потреби и изгледу прилика, а *С. Драговић* мисли, да се то не може друкче него је предложено, те да је министрова дужност, да то цијелисходно изводи према приликама, па је овај чланак примљен по пројекту, како га је и одбор оставио.

И чл. 146. (148.) и 147. (149) односно по извјештају чл. 143. и 144. усвојени су без дебате по пројекту, као чл. 148. (150.) или 145. извјештаја, код кој је министар војни *Мартиновић* био да остане по пројекту, износећи нецјелисходности извесних одборских измјена, што је и извјестилац *Кайичић* примио, док је *Н. Татар*, са киме се и д-р *Радуловић* слаже, за пројект односно прве тачке.

А чланци пак од 149. (151.) па до 156. (158.) односно по извјештају од чл. 146. до 153. примљени су без дебате по пројекту с измјенама и допунама по извјештају.

Сједница је закључена у 5½ сати у вече, а идућа је заказана за сјутра у 2 сата последије подне са продужењем истог дневног реда.

Секретар
С. Драговић

Предсједник
М. Ђукановић

Русија и српско питање

Сва руска штампа устала је с највећом жестином против држања Арстро-Угарске према српском питању, наглашујући како је Аустро-Угарска тиме што тумачи наопако руско мирољубље неблагодарна за велике услуге, које јој Русија чини својим настојањем да отклони опасност рата на Балкану. Најжешћи су у овом погледу напади „Новог Времена“, које између осталог пише:

„Аустроја се не задовољава тиме, што ју је Русија избавила од свијех превратности рата —, она хоће да претвори руску владу у оруђе националног унижења српске Краљевине. Аустроја тражи, да ју Србија тако рећи на кољенима моли, да јој пружи какву милостињу, а не да ни наслутити да Европа у томе има икаква посла.

„По себи се разумије, да Русија неће никада вршити улогу аустројског трабанта. По некаквом несрет-

ном неразумијевању суђено је било руској војсци да спасава Аустроју од Мађара, но нека Беч буде увјерен, да се такве пагубне грешке чине само једанпут, и да се оне не понављају. Још мање Беч може очекивати, да ће Русија набацити конопац на врат српског народа и довести га као роба пред ноге Аустроје.

„Русија је учинила све што је било могуће да очува европски мир, али помагати националном унижењу Србије она никако неће.

„Србија је чула савјет руски и разумије се она ће га и испунити. Ма како да јој је тешко, она ће дати изјаву да се одриче земљишних захтјева у Босни и Херцеговини, али она ће дати ту изјаву на надлежном мјесту, у згодном тренутку и пред позивом за то судом. Улазити у какву год смијешну трговину с Аустројом, која јој у случају ако се покори обећаје некакве „економске олакшице“, Србији нити је потреба нити јој је то циљ. Аустроја је довољно показала свој вуџи апетит, а да би се српски народ могао ријешити да ступи с њом у ма какве личне преговоре. Српски државник који би ради тога у данашњим приликама дошао у Беч, добио би овакав одговор: „покори се томе и томе, иначе ћемо се бацити на врат Србији. Долазити дакле у Беч ради тога — била би таква бесмислица, да се на њу нико ријешити неће.

„Но аустројска влада иде много даље него што се може и замислити. Приликом анексије Босне и Херцеговине она је обећала, да ће увести у тијем земљама аутономни и уставни режим, а сад захтијева, да се Србија свечано одрекне од аутономије Босне, пријетећи јој у противном случају свијем ужасима.

„Хоће ли Србија тражити аутономију Босне и Херцеговине или неће, то ствар ни најмање не мијења, јер ће о томе потоњу ријеч рећи државе потписнице Берлинског Уговора, и оне ће ту ријеч рећи с таквим ауторитетом, који Србија на жалост нема. Аустроја може улазити поводом питања Босне и Херцеговине у какве хоће личне нагодбе и са Турском и са српским државама, али коначно рјешење свега тога припада европској конференцији, од које се Аустроја неће моћи уклонити.

„Ми не можемо а да не уђемо у положај сусједне полусловенске државе, која чак и за свој опстанак дугује великодушности руског императора. Ње данас не би било на карти Европе, да цар Никола I није пристао да она и даље живи. Али ако Аустроја сматра ујорно нарушавање европског мира за свој задатак, Русији неће остати друго, но да се одрекне творевине својих руку и да је остави својој неумољивој судбини, од које је неће сачувати никакви вјештачки савези.

Књижевност, умјетност, просвјета

Стогодишњица Божидара Петрановића. Овијех дана навршило се сто година од дана рођења првог поборника народне мисли у Далмацији и српског одличног књижевника Шибенчанина *Божидара Петрановића*.

Покојни је Божидар свој вијек посветио науци и књижевности српској, те је на први плод свога ума ударио печат своје народности, јер је на прву своју књигу, која је изашла године 1835. ставио наслов: *Ljubitelj Prosvećenija*, или *Srpsko Dalmatinski Magazin* Петрановић Божидар, о коме пок. Бјелановић згодно и истинито пише, да је подигао умно далматинско Српство, претекао Николајевића, Пуцића, Врчевића и започео на књижевном пољу, што се последије имало наставити и на политичком, био је једна свијетла успомена у животу нашег народа на Приморју; његова дјела остала су трајна, а његова идеја и жеља ка зближењу Срба и Хрвата почела се остваравати и показивати бољу перспек-

тиву; с тога Срби и Хрвати, данас последије сто година сјећају се овог великог човјека и са највећом поштом тихо, али из дубине душе кличу: Слава му!

Српска изложба у Москви. — Бојкот аустројске робе на Балкану јако је заинтересова руске трговачке кругове и руски свијет за српску трговину и српску културу. У тежњи, да то интересовање уроди добрим плодом за развијање наше трговине са Сусијом, приредиће се ове године у Москви српска изложба, на којој ће примити учешће све српске земље: Србија, Црна Гора, Далмација, Бачка, Банат, Тројна Краљевина, Стара Србија и Македонија. Ради припреме око изложбе допутовао је ових дана у Биоград *Ч. Јоксимовић*, Кр. српски трговински агент у Москви. На изложби ће бити и српско позориште са српском музиком. Изложба ће трајати од маја до септембра.

О прошлости Босне и Херцеговине. — Питање о Босни и Херцеговини постало је свјетско питање. О њему се данас баве и у Јевропи и у Америци; о њему пишу и расправљају и у новинама, и у скупштинама, и у друштвима свих просвјетених земаља у свијету.

Да би и српски читаоци имали прилике, да се што боље и поузданије упознаду и с прошлoшћу и са садашњoшћу Босне и Херцеговине, у издању уредништва Народних Новина у Биограду изићи ће читав низ књига о овим српским земљама.

Прва у овоме низу биће књига г. Јовановића *О прошлости Босне и Херцеговине* професора Историје Српског Народа на биоградском универзитету, члана Српске Краљевске Академије Наука и предсједника Народне Скупштине: *О прошлости Босне и Херцеговине*.

Ова је књига написана за школованије читаоце наше.

У њој су двије респране г. Јовановића о прошлости Босне и Херцеговине.

Прва је „Једна књига о легитимном праву хабзбуршкога дома на Босну и Херцеговину“, а друга је „О Босни с почетка VII до средине XII вијека“.

Ове су расправе, истина, раније биле објављене у књижевним листовима (прва у „Дјелу“, а друга „Бранкову Колу“), али су сада знатно допуњене и проширене.

Књига ће бити готова до 20. марта ове год. Имаће преко девет штампаних табака, и цијена јој је за претплатнике: на обичној хартији 1.20, а на нарочитој јачој хартији 1.60 дин. Штампаче се само онолико примјерака, колико се буде до остављенога рока пријавило претплатника.

Спискове претплатника и претплату треба послати најдаље до 10. марта ове год, на адресу: проф. Живојину О. Дачићу, уреднику „Народних Новина“ — Биоград.

Ако српски читаоци буду ову књигу прихватили онако, како она заслужује, и по питањима о којима се у њој расправља, и по начину на који се ова питања ту расправљају, ускоро ће, опет у издању „Народних Новина“, изићи и друга књига г. Јовановића, у којој ће бити „Историја Босне и Херцеговине од почетка XII вијека до данас“.

Ђачки календар с ђачком књижицом за год. 1909., уредио Никола Рацковић, учитељ и члан Просвјетног Савета. Издање прве повл. књијаре М. П. Калуђеровића на Цетињу. Свакоме је добро познато, да школа, остављена сама себи, не може постићи онај успјех у васпитању, који би постигла удружена с породицом, као и да је највећа гаранција за правилно васпитање у чврстој вези и заједничком раду куће и школе.

У ту сврху удесио је г. Рацковић врло згодно *ђачку књижицу* и додао ју овом календару. Књижица ова тако је уређена, да омогућава свакодневни споразум између родитеља и учитеља. Из кратких билежака, које у овој књижици воде родитељ и учитељ, знаду они свакодневно, како се њихово дијете учи и влада у шкоди и кући. Овом приликом родитељ и учитељ не само да један другог потпомажу у раду, већ се допуњавају и не даду да њихово дијете скрене с правог пута, те се тако постигава правилан и сигуран успјех у васпитању.

Жељети би било, да се још ове године уведу у нашим основним школама ове ђачке књижице, а увјерени смо, да ће се од тога показати најбољи резултати, што ће и бити највјешта награда за писца ове књижице.

„La spritulo“ — „Домишљан“, међународни шесто-недјељни лист за шаху и сатиру. Колико је лак и употребљив међународни језик „*Esperanto*“, најбоље показује практика овога листа, јер је познато, да је онајтеже овакве ствари писати ма којим језиком; ту се захтијева да се су малто ријечи говори много, дакле, језгровитост, краткоћа и смишљеност и велика префињеност. — Овај лист покренуо је од прошле године у Лајпцигу (Њемачка) *Richard Bresch*, и, су пет бројева, који су до сад изишли — потпуно

је успио. Нпр.: у *Ѕетоме* броју видимо, после прва два чланка са сликама од уредништва, и ове радове од разних сарадника из Француске, Њемачке, Америке, Енглеске, Арапске, Чешке, Бугарске, Холандске, Пољске, Русије и из Црне Горе.

Лист се добро уређује, а на финој хартији штампана се, годишња је претплата кр. 2-88 пара, може се претплатити код потписатеља. Осим тога доноси опширни извјештај о свијем групама и есперантским клубовима и новинама по свему свијету, који се гигантски шире по цијелој земаљској кугли, а доноси и разне објаве. Које је, дакле, мило развредити се и провеселити истинском шалом и сатиrom, а при том најбоље средство за изучити „Esperanto“ — нека се претплати на овај врло лијепо лист.

Данилов-град, (Montenegro).

Р. М. Чупић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Црвени Крст. Друштво Црногорског Црвеног Крста приступили су: као оснивачи са једновременним улогом од 60 круна: г. г. Идриз Ади Адемов и Јако Дреца из Улциња; као редовни чланови: г. г. Илија Срзентић, Дуљо Шурла, Никола Пици, кап. Велиша Лакчевић, г-ђа Јулија Петковић, Јаков Поповић, Јован Павловић и Никола Стојковић.

Црвеном Крсту су из Улциња приложили: г. г. Даут Катана, Фазли Џон Лазоја, Мемин Уса и М. Ади Бетов по 20 круна; Нуро Крума и Дуљо Ади Адемов по 15 круна; Машан Вујовић, Суљо Аса, Брахим Садик и кап. Бефир Јусуф по 10 круна; Селим-бег Алибегов, Ади Асан Хундоја, Марко Стаковић и Милан Бабић по 6 круна; Латиф Горана, Омер Али Косме, Ајдар Добранче, Даут Затов, Лазар Пица, Малуш Маврић, Војин П. Митровић, кадија Усеин Мујаш и Даут Шурла по 5 круна; Тодо Чапуна, Ђорђија Вјолић, Џафо Мухарем, Ушо Шурла, Ман Хоца, Јакуп Ликоја, Нељо Катана, Усеин бег Маџобегов, Перо Марков Ђуришић, Бефир ага и Нуро Базовић по 4 круне; Џуфо Горана, Али Мујо, Џафо Маврић и Даут Базовић по 3 круне; Таир Мола Бефир, Ђорђија Стефановић, Павле Бушат, Томо Михаиловић, Јован Кочовић, Видак Љумовић, Саљо Дервиш, Нељо Дервиш, Шафир Билаш, Ахмет Мола Бефир, Џуфо Мола Бефир, Алуш Уста Алин, Бимо Мола Османа, Јован Јанковић, Митар Гузовић, Тошко Рашовић, Павић Рашовић, Нуро Горана, Асан Мехмет Аса и Ђуро Шабан по 2 круне; Саво Ражнатовић, Илија Т. Поповић, Иво Ђ. Ђаконовић, Ђоко С. Митровић и Зарија Стојковић по 1 круну.

Народна Штедионица. У недјељу 15. о. мј. Народна Штедионица на Цетињу одржала је своју III. редовну главну скупштину. Из извјештаја управног одбора, који је на скупштини прочитан види се, да је стање чланова I. II. и III. кола износило концем прошле године 288 са 844 удјела. Уплаћени капитал износио је 31. децембра 1908. г. кр. 56.656-50; улога на штедњу било је кр. 63.595-79; резервни фонд са приносом из 1908. г. износио је кр. 2.549-47; издати зајмови на мјенице и текуће рачуне износили су свршетком прошле год. кр. 126.261-23; а целокупни обрт свију послова био је у прошлој години кр. 3.037.102-78.

Укупног прихода имала је Штедионица прошле године кр. 14.653-63, а расхода кр. 8.635-52, те се је тако показао чисти добитак од 6.018-11. Овај добитак подијељен је према скупштинском ријешењу овако: 20% резервном фонду кр. 1.203-62; 20% тантијеме управном одбору круна 962-90; акционерима на име дивиденде кр. 3.559-82, што чини по акцији I. кола кр. 5-65, по акцији II. кола кр. 3-77, и по акцији III. кола кр. 1-88.

За тим је у скупштини извршен избор једног члана у управни одбор и изабран је г. Јован Хајдуковић. У надзорни одбор изабрани су поново г. г. Павле Платенац, Петар Спасић и Саво Милуновић.

„I. Никшићско занатлијско-радничко удружење“ у Никшићу одржало је 14. јануара о. г. под председанством свога председника господ. Васа Настаћа III. редовну скупштину, на којој су управни и надзорни одбор поднијели своје извјештаје о раду у прошлој 1908. год., који су од скупштине пажљиво саслушали и са захвалношћу одобрили.

Пошто је скупштина одобрила и годишњи обрачун, пријешло се на избор управе. У управни одбор изабрани су: г. г. Васо Настаћ, златар, поново за председника; Јоко Милошевић, зидар — каменорезац за потпредседника; Никола Константиновић, бербер за тајника; Алекса Дрецу, дрводјеља за благајника; Милан Контин, обућар за књижишчара; — за одборнике су изабрани Бајо Милатовић, дрводјеља, Зекко Радуловић, дрводјеља, Милан Трифковић, обућар и Радван Џицковић, ковач. У надзорни одбор

су изабрани: г. г. Пеко Вукићевић, пољопривредник за председника; Ристо Шкоро, пећар и Раде Савелић, пећар за чланове.

За еснафске старјешине су изабрани: г. г. Милош Цицковић, за ковачко-коларског; Рале Никчевић, за пољопривредног; Никола Павићевић, за терзиског; Митро Поповић, за обућарског; Бајо Милатовић, за дрводјељског; Бајо Станковић за зидарско-каменорезачког; Лука Драшковић за пећарског; Васо Баљевић за касапског и Арсо Радуновић за златарско-сајнијског.

По свршеним изборима, скупштина је уз бурно клицање „Живео Господар“ телеграфски поздравља Њ. Кр. В. Њазу Господара, а за тим је закључена.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Њазевића *Стевана* и *Станислава* привремени одбор примио је даље ове прилоге:

Из *Цетиња*:

Г. г. Ђакон Иво Калуђеровић, поп Марко Мартиновић и јеромонах Мирон Меденица по 10 круна.

Срби из Црне Горе и Приморја (Боке Которске) у Каиру.

Г. г. Марко П. Ковачевић и Никола В. Ковачевић (оба с Пријевора) по 5 франка; Стево Н. Ковачевић из Грбља франка 2-50; Никола С. Рајковић, Стево М. Рајковић и Иво Ј. Тучевић (из Грбља) по 10 франка; Нико Л. Радановић, Нико Л. Лазаревић, Стеван Л. Лазаревић, Никола Пићан, Марко И. Поповић, и Никола Перић (из Грбља) по 5 франка; Лазар Вушић (из Грбља) 10 франка; Ђуро Краповић, (из Маина) Крсто Медин и Лука Ников Кажанегра (оба из Паштровића) по 5 фран.; Станко Костић адвокат и Лазар Костић (оба с Цеekliна) по 10 фран.; Јошо М. Ђурашковић (с Цеekliна) 20 фран., Марко В. Ђурашковић (с Цеekliна) 5 фран., Филип С. Кусовац (с Љуботиња) 20 фран., Ђорђе П. Ђули Марниковић (из Улциња) фран. 12-50, Никола Маловић (из Шестана) 5 фран., Петар Дабовић (из Шестана) 10 фран., Кола Пренча Ђурперовић, (из Шестана) Мехмет Омераловић, Исмаил Вукић (оба из Мркојевића) и Осман Анђушић (из Подгорице) по 5 фран.; Никола Кнежевић (из Грбља) 10 фран., Лазо Бан (из Улциња) и Раде Дољаница (из Грбља) по 5 фран.; Ђуро Пекић (из Сеоца — Црмница) 10 фран., Пешо Лекић, Илија Вучевић, Ђуро Вучевић (сви из Сеоца — Црмница) и Иво Мишљен (из Глухог Дола) по 5 фран.; Мићо Копитовић (из Брчели) 10 фран., Никола Маровић (из Томића) и Јово Леверда (из Брчели) по 5 фран.; Крсто Ивановић (с Цетиња) 10 фран., Мишо Ивановић, (с Цетиња) Ђуро Мардуновић, Петар Марбокић и Илија Ђуришић (сви из Бара) по 5 фран.; Саво К. Никозић (из Куча) 25 фран., Петар М. Кнежевић (из Грађана) 15 фран., Милан Перчевић (из Васојевића) 5 фран.

Из *Љамена Грахова*

скупој ком. Сава Ковачевић:

Г. г. ком. Милутин Николић круна 10, ком. Сава Ковачевић кр. 20, кап. Симо Ковачевић и кап. Гаврило Даковић по 10 кр.; Јован Николин Вујачић 15 кр., Станко Вујовић и Тривко Вучуровић по 10 кр.; Гојко Јакшић, официр Јован Миловић, Божо Марковић, Јово Петровић, Благоје П. Миловић и учитељ Никола Кујачић по 5 кр.; Митар Видовић 10 кр., Милан М. Даковић, Божо Самарџић и Васко С. Даковић по 5 кр.; Крсто Самарџић, Илија Мерџан и Боица Кисин по 4 кр.; Миџор Ђ. Даковић 3 кр., Симо М. Ковачевић 2 кр., Лазар М. Миловић 1 кр., Петар Шкеровић 2 кр., Вељо Марковић 1 кр., Милан Живковић 2 кр., Голуб Перовић 3 кр., Ђоко Ј. Вујачић, Јован Г. Ковачевић, Тодор П. Самарџић и Ђуро Ђ. Миловић по 2 кр.; Тривко А. Ковачевић 3 кр., поп Крсто Кешељевић 2 кр., Ристо Б. Вујачић 1 кр., Аким П. Булаић, Томо М. Вујачић и бар. Вукота Булаић по 2 кр.; Крсто Касовић и Милош М. Булаић по 1 кр.; Вељо М. Булаић 2 кр., Јован П. Булаић, Јакуп Каримановић, Раде Одаловић и Божо Одаловић по 1 кр.; Ђуро Б. Вујачић 2 кр., Обрен Марковић и Лазар Н. Вујачић по 1 кр.; Крсто Б. Вујачић, бар. Илија Даковић, Драго Т. Даковић и Видак Банићевић по 2 кр.; Лазар Ј. Вујачић 1 кр., бар. И. Вујачић 2 кр., Петар Банићевић, Душан Вујачић, Јован Драшковић, Ђорђе Вујачић и Никола Вујачић по 1 кр.; Михајло Д. Булаић, Рамо Јакшић, Максим Даковић, Мир. Даковић и Петко К. Вујачић по 2 кр.; Баћо Андријашевић 1 кр., Андрија И. Вујачић, Сава М. Вујачић и Марко С. Даковић по 2 кр.; Ђетко Ш. Вујачић, Јован Вучковић, Михајло Видовић, Михајло Бакоћ и Сава Ђељополац по 1 кр.; Раде Уљаревић 2 кр., Тодор Лаковић, Крсто Лазовић и Ђоко Јовановић по 1 кр.; Перо Даковић и Обрен Рогановић и Марко Савин Булаић по 2 кр.; Јанко Даков Булаић 1 кр., Јошо Милићев Булаић 2 кр., Видак Петров Булаић, Ђетко Николин Вујачић, Голуб Драгов Булаић, Лазар Ристов Булаић, Мргуд Јанков Булаић, Радован Ми-

хајлов Булаић, Спасоје Петров Булаић, Сава Тривков Булаић и Вукота Шпиров Булаић по 1 кр.; Лазар Јанков Булаић 2 кр.; Раде Селимов Булаић, Милован Симо Вулаић и Саво Марков Булаић по 1 кр.; Ђоко Филипов Булаић 2 кр., Лазар Милутинов Булаић, Шћепан Милићев Булаић и Петар Драгов Булаић по 1 кр.; Сава Стојанов Булаић и Новак Машов Булаић по 2 кр.; Крсто Обренов Булаић, Тодор Перов Радуловић и Стеван Андрин Булаић по 1 кр.; Благоје Васов Булаић и Антон Киков Булаић по 2 кр.; Мујо Васов Булаић 1 кр., Голуб Стојанов Булаић 2 кр., кап. Петар Ковачевић 10 кр., писар кап. Милош Грујић 2 круне.

ТЕЛЕГРАМИ

Беч, 23. фебруара. Аустро-угарска влада одлучила је, да не предложи парламенту претрес трговинског уговора са Србијом.

Биоград, 24. фебр. Тврди се, да је Русија затражила од српске владе објашњења о неким изјавама садржаним у одговору Србије, те се је ушљед тога задоцнило и обнародовање његово; чим стигне друга дефинитивна изјава предаће се јавности тај одговор.

Петроград, 24. фебруара. Јуче је одржана у Зимњем Дворцу конференција под председништвом Столипина, на којој су учествовали министри Извољски и Коковцев и вође октобриста и деснице у Думи. Говори се, да је Извољски држао дуг говор о балканској политици.

Беч, 24. фебруара. Генерал Винзор, заповједник Босне и Херцеговин, дао је оставку, наводећи као разлог, што не познаје језика земље. Њега ће замијенити генерал Варешанин, војни командант из Задра.

Цариград, 24. фебруара. Велики везир Хилми-паша предложио је јуче турском парламенту записник о спору турку Турске са Аустро-Угарском односно Босне и Херцеговине с образложењем.

Биоград, 25. фебруара. Лист „Звоно“ јавља, да је Престолонашљедник Ђорђе посетио рускога посланика Сергејева, који му је рекао, да је овлашћен изјавити, да ће Русија остати вјерна Царевом обећању, које је у Петрограду дано Престолонашљеднику, на име, да ће штитити српске интересе, па ако устреба и оружјем.

Петроград, 25. фебруара. Дума је одобрила 40 милијона министру рата за муницију. У тајној сједници одобрила је 7,485.000 рубаља министру мрнарнице за балтичку флоту.

Солун, 25. фебруара. Пароброд „Крим“ францускога друштва са 170 тона ратнога материјала задржан је у грчком пристаништу Пиреју, пошто Турска не дозвољава провоз за Србију.

Беч, 26. фебруара. Парламенат се састао и изабрао себи за председника Д-ра Патаја.

Биоград, 26. фебруара. Јуче по подне објављен је текст руске представке од 17. о. мј. и српског одговора. Текст пријатељске представке руске владе гласи:

„Са задовољством констатујемо, да краљевска влада остаје при својој одлуци да не одступа од свог мирољубивог држања и да избјегава све што би могло довести до оружаног сукоба између Србије и Аустро-Угарске, као и да неће предузимати на граници никаквих војних мјера. Ми смо увјерени, да животни интереси Србије, према којој смо вазда задовољили најискреније симпатије, императивно јој налажу такво држање, које једино одговара садашњим општим потребама. Сувише могли смо се увјерити, да велике силе нијесу вољне да потпогну идеју о земљишним компенсацијама у прилог Србије, те влада српска треба да из тога изведе закључак, како ће сва њена настојања да приволе велике силе на подржање

њених захтјева у овом смислу, остати безуспјешна, и да Србија не може задржати симпатије великих сила ако се не одрекне својих захтјева, који би могли довести до оружаног сукоба са Аустро-Угарском. Нама је на срцу, да очувамо краљевску владу од сваког поступка, који би ју могао изложити тој опасности те се надамо, да ће Србија, као што је изјавила, остати вјерна својим обећањима и шљедовати савјетима великих сила. Држимо у исто вријеме, да би српска влада у овим приликама требала отворено да изјави великим силама, да не настоји на својим земљишним захтјевима и да оставља сва viseћа питања, која се на то односе, одлуци великих сила, у којем би случају велике силе могле уложити сав свој уплив у корист српских интереса.“

Текст српског одговора, који је јуче по подне Др. Миловановић телеграфски саопштио српским посланцима у Петрограду, Берлину, Лондону, Паризу, Бечу, Риму и Цариграду, гласи:

„Као одговор на пријатељске савјете уарско-руске владе краљевској влади част је упутити вам ову изјаву са молбом да ју саопштите влади, код које сте акредитовани. Полазећи са становишта, да је правни положај Србије према Аустро-Угарској после проглашења анексије Босне и Херцеговине остао нормалан, Србији нити је намјера да изазове рат са сусједном монархијом, нити жеља да мијења своје правне односе с њом. Она продужује да на основу реципроцитета испуњава своје дужности сусједства и подржава с њом као и у прошлости односе који произлазе из међусобних материјалних интереса. На основу гледишта, којему се Србија вазда покоравала, да је босанско-херцеговачко питање европско питање и да су велике силе потписнице Берлинског Уговора, позване, да донесу одлуку не само о анексији већ и о новој редакцији чл. 25. Берлинског Уговора Србија имајући повјерења у увиђаљност и правичност великих сила, предаје своју ствар без поговора у руке великих сила као надлежном суду, те дошљедно томе не тражи овом приликом од Аустро-Угарске никаквих компенсација ни земљишних, ни политичких, ни економских.“

Цариград, 26. фебруара. Порта је дозволила провоз српског ратног материјала, који је задржан у Пиреју. Забрана се односи само на бомбе и динамит.

Петроград, 26. фебруара. Чује се из поузданог извора, да су Извољски и Рифаат-паша закључили јуче споразум односно ратне оштеће, коју Турска дугује Русији.

Биоград, 27. фебруара. Скупштина је усвојила буџет за 1909. годину.

Цариград, 27. фебруара. Сесија турске камаре продужена је до 13. августа. Како „Османски Лојд“ јавља, у скопском вилајету влада велика оскудица због слабе лјетине и јабране од стране Србије за провоз жита у горњу Албанију.

Цариград, 28. фебруара. Листови доносе, да је министар иностраних дјела одлучио наименовати за Босну и Херцеговину четири турска консула, како би се тиме учврстили пријатељски односи с Аустро-Угарском.

Биоград, 28. фебруара. Аустро-угарска нота односно трговинског уговора предата је министрима трговине и финансија на одговор. Како се у владиним круговима чује, одговор ће садржати, да српска влада није у стању да питање анексије као питање европско мијења са питањем о трговинском уговору.

Слиједи додатак

Званични огласи

СТЈЕЧАЈ

Министарству Финансија и Грађевина у Одјељењу за Грађевине и Саобраћај потребан је један инженијер, практичан у градњи путова, камених мостова и осталих државних грађевина, а да познаје српски језик.

Ко би желио заузети ово мјесто, нека у што краћем року поднесе овом Министарству своју понуду са увјерењима о својој теориској и практичној спреми.

Мјесто је скопчано са платом до пет хиљада кр. (5000) на годину.

Бр. 1856. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одјељење за Грађевине и Саобраћај, 11. новембра 1908 год. Цетиње.

ОГЛАС

Саво син Стевана Весковића из Вастојевића и синовац Стеванов Милета пошљедњи пут јавили су се својима у априлу мјесецу прошле 1908 године из Републике Перу у Јужној Америци, а од то доба не зна се гдје су. Моли се свако ко би што о њима знао да што прије извјести ово Министарство.

№ 268. Из канцеларије књ. министарства иностраних дјела од 19 фебруара 1909 године. 2,3

ОБЈАВА

Угарско-хрватско дионичко поморско парабродско друштво својим дописом од 20 фебруара ове год. извјестило је ово Одјељење, да су за путовања са њиховим парабродима на пружи Котор—Фиума и обратно укинута за црногорске држављане досадашње путне олакшице сваком осим ђацима. Ђаци пак уживаће досадашње олакшице само у почетку и при свршетку школске године и приликом ђачких ферија.

Број 906. Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 10 фебруара 1909. на Цетињу. 2,3

ОБЈАВА

На дан 15. марта текуће године у 10 часова прије подне, административно одјељење министарства финансија и грађевина, одржаће јавну лицитацију у својој канцеларији, за набавку 1000—1200 кубних метара дрва, за огрјев свију државних надлештава на Цетињу, за идућу зимску сезону 1909. и 1910. годину.

Ко би се желио примити да поменуто количину дрва лиферује, нека се за ближа извјешта и услове обрати сваког радног дана у канцеларијске часове поменутом одјељењу.

Број 438. Из канцеларије административног одјељења министарства финансија и грађевина, 25. фебруара 1909. год. Цетиње. 1,3

ОБЈАВА

У Канцеларији потписате управе на 1—8—15 марта 1909 год. држаће се јавна лицитација за поправку крова на Болници „Данило I-ви“.

Они који би желили лицитирати могу добити нужна објашњења и прије дана лицитације у канцеларији управе болнице „Данило I.“

Број 92. Из Канцеларије Управе Болнице „Данило I“, 25. фебруара 1909 год. на Цетињу. 1,3

ПОЗИВ

Позива се Косто Булатовић из Бора, сада непознатог пребивања, који је прије шест (6) година у свијет атумарао, противу којега је његова супруга Босе, кћер Радована Поповића из Куча поднијела у овој Консисторији бракоразводну парницу, да у року од 4 мјесеца рачунајући од првог увршења овог позива у листу „Гласа Црногорца“, овој Консисторији лично предстане, како би са својом супругом брачну заједницу наставио, или у противном случају са њом бракоразводну парницу повео.

Не одазове ли се речени Булатовић овоме позиву у означеном року, поставиће се реда ради његов заступник, који ће његове разлоге у овоме брачноме спору заступати, те ће се тако и у његовоме одсуству овај бракоразводни спор ријешити.

Број 481. А. 1907—22. Из Канцеларије Консисторије Цетињске, 19. фебруара 1909 Цетиње. 1,3

ОБЈАВА

Почевши од 15. фебруара по н. к. ове год. радиотелеграфска станица Вољуица врши ограничену телеграфску службу и то: од 8 до 12 сати прије и од 2 до 12 сати после подне.

Број 747. — Из канцеларије поштанско телеграфског одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 4. фебруара 1909. г. Цетиње. 3,3

НА ЗНАЊЕ

Уџбеници и књиге Државног издања за распродају могу се добити у Папирници г. Вида Н. Мартиновића на Цетињу, Балшића пазар.

Број 58. Цетиње, 20 фебруара 1909.

Из канцеларије
Управе Држ. Штампарије

Државни Календар

Књажевине Црне Горе за 1909. годину може се добити у папирници Вида Н. Мартиновића на Цетињу, у књижарама Коста Кр. Станића и С. Бркића и Комп. у Подгорици. Цијена је 1. круна. Цетиње, 21. фебр. 1909.

Из канцеларије
Управе Држ. Штампарије.

ОБЈАВА

Симон Јауковић пошљедњи пут јавио се назад три године из Douglas City P. O. B. 285 Alaska N. America, а од то до ба више се не зна ништа о њему; те се стога умољава свако, ко би знао што о истом да неодложно извјестити ово Министарство.

№ 413. Из канцеларије књ. министарства иностраних дјела од 23. фебруара 1909. на Цетињу. 1,3

Службени огласи

ОГЛАС

У извршењу ријешења потписаног суда од данас, број и ознака доњи, а на темицу прописа чл. 666. Општег Имовинског Закона, у вези с чл. 220. тач. 2-га закона о судском поступку у грађ. парницама, овим се ставља до знања заинтересираним, да су за старатеље отсутног Сима Пантова и браће му Шобајића, бив. трговаца из Никшића, одређени његови стрицеви: Шћепан и Бекица, браћа Шобајићи, који ће их пред судовима заступати у свима њиховим имовинско-правним пословима.

Уједно се овим позивају повјеритељи Сима-браће Шобајића, да, до закључно 1. марта тек. год. поднесу обласном суду своје пријаве заједно с пуноважним документима за потраживање према маси Шобајића, а који то, и у колико то, до данас нијесу учинили — с напоменом, да се после горњег рока ниједно потраживање неће уважити.

Број 2185 из 1908. IV—1907—483. У Никшићу, 21. јануара 1909 г.

Књ. Обласни Суд
за врш. дуж. предсједника — судија
Милован Бошковић

Р. 154, Бр. 60, 3,3

ОГЛАС

Износи се на јавну продају дољеписана непокретност — кућа — Лабуца Ф. Јовановића, из Цетиња, која је процијењена круна 3535 и 99 пара. Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока и то: 10 марта, 10 априла и 10 августа 1909 године у 4 сата после подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности; а на трећем уступиће се понудиоцу највише цијене. Сваки је лицитант дужан положити јемство $10\frac{1}{2}\%$ од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:
Кућа једнокатна, налази се у овој вароши, у Дубровачкој улици; дугачка 14-36 м., а широка 4-10 м., ограда по плану, од новог и тврдог материјала; има 4 одјељења т.ј. 2 собе, које су врло укусно израђене; један портик и при истој кући 1 теза са простом изградом.

Кућа граничи од истока кућом Марка Ђ. Ђеклића; од запада кућом Јоша Мартиновића; од сјевера Дубровачком улицом; од југа својом баштом и баштама дотичних власника кућа.

За кућом се налази башта у простору 724 квадратних метара, у којој је посађено 69 комада воћака разне врсте и у којој се налази нужник.

Број 147 ex 1909 IV—1908—481

Цетиње, 4 фебруара 1909
Општински Суд
за предсједника — судија,
М. М. Павићев

р.239, бр.93. 2,2

СТЈЕЧАЈ

Ријешењем овога суда од 17. јануара, број доњи, отворен је стјечај над покретном имовином Риста В. Трипковића, из Никшића, ушљед чега овим се позивају сви његови дужитељи, да се пријаве општинском суду у Никшићу са својим потраживањима, поткријељним доказима, најдаље до 1. априла, ов. год., после којег дана суд нијаче потраживање неће уважити.

Број 2158 из 1908 IV—1908—440

У Никшићу, 18 фебруара 1909 године
Књ. Обласни Суд
предсједник
Ш. М. Мартиновић

р.84, бр. 122, 1,3

ОБЈАВА

Почетком мјесеца новембра 1908 године, нађен је један коњ на ливади Васа Ј. Радоњића у Зети, и пошто се власник истога није пријавио у року означеном у чл. 84. Општ. Имовин. Закона, овим се позива онај, ко се сматра власником реченог коња да се у најкраћем року пријави потписаном суду са пуноважним доказима. Не пријави ли се власник, с коњем ће се поступити према односном даљем наређењу Општег Имовинског Законика.

Број 3438. Подгорица, 7 фебруара 1909.

Књ. Обласни Суд
за предсједника — судија,
С. Радуловић

р.85, бр.56 2,2

ОГЛАС

Износи се на јавну продају описана непокретност Рама М. Ивановића из Подгорице, процијењена круна 800.

Продаја ће се извршити 28 фебруара, 28 марта и 28 јула 1909 године у 2 сата после подне у канцеларији општинског суда у Подгорици.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$ а на трећем року продаће се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицитант дужан положити јемство $10\frac{1}{2}\%$ процијењене вриједности. Позивају се сви они, који имају какво реално право, право прече купње на непокретности, да со суду пријаве прије прве продаје.

Опис непокретности:
Једна једнокатна кућа у старој вароши „Мушкића мохали“ дуга 12-40, а широка 6-35 метара са припадном зградом од $\frac{3}{4}$ од рала оранице, — граници: од истока и сјевера Јусо Турковић ливацом, од југа Муаџеримска кућа, а од запада пут.

Број 121 ex 1909 VI 1908 225. Подгорица, 28 јануара 1909.

— Општински Суд —
за предсједника
судија Ј. Радичевић

р.157, бр.109 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају, дољеписана непокретност Милосава В. Раичевића, из Тренче; — Процијењена круна 3536-66.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписаног суда у три рока: 28 децембра 1908 год; 28 јануара и 28 маја 1909 године у три сата после подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, а на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки лицитант, дужан је положити јемство од $10\frac{1}{2}\%$ процијењене вриједности речене непокретности.

Позивају се сви они те имају на непокретност какво реално право, као и сви они, који имају прече право купње, да се пријаве потписаном суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1) Њива, ливада и шума, — звана „Пејовића ливада“ у простору рала $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{16}$ — ливаде коса $\frac{3}{4}$ и шуме што може бити баштина рала 1, на исто земљиште 38 коријена шљива, под натапањем воде; Процијењена круна 700, граници се земљама: Вуксана и Милована Раичевића, Радо-савана Воиновића, Радисава и Богдана Ивановића и сеоцким путем.

2) Њива и шума звана „Губавац“ у простору рала $\frac{1}{4}$ оранице и два листосјека питоме шуме, земља је под натапањем воде; Процијењена круна 300, граници се земљама: Голуба Ивановића, Панта и Јока Васовића и Секула и Јосифа Раичевића.

3) Њива и шума букова бвано „Осоја“ у простору рала $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{16}$ оранице и шуме букове око 4 рала, од које се може пола крчити, земља је под натапањем воде; Процијењена круна 350, граници се: комуницином виницим, потоком и земљом Јосифа Раичевића.

4) Њива звана „Долина“ у простору рала $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{16}$ оранице и рало $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{16}$ шуме букове, те се може окрчити, земља је под натапањем воде; Процијењено круна 100, граници се земљама: Јосифа, Секула и Крста Раичевића и „осојом“ истога.

5) Њива звана „Брод“ у простору рала $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{16}$ оранице, земља је прве врсте под натапањем воде; Процијењена круна 600, граници се земљама: Вуксана и Милована Раичевића, Миљана Вукићевића, коритом ријеке и џацом.

6) Комадић ливаде звани „Друм“ у простору коса $\frac{1}{8}$ под натапањем воде; Процијењено круна 50, граници се земљама: Вуксана, Милована, Јосифа и Секула Раичевића, коритом ријеке и џацом.

7) Гај звани „Равни пут“ у простору три листосјека шуме питоме; Процијењена круна 130, граници се гајевима: Вуксана, Милована, Томице и Симиновића Раичевића и Андрије Драгојевића.

8) Комадић ливаде звани „Игрештак“ у простору коса $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$ ливаде, уз исто шуме букове, око $\frac{1}{2}$ косе, што се може окрчити; Процијењено круна 60, граници се ливадама: Вуксана, Милована и Милете Раичевића и сеоцким комуном.

9) Ливада звана „Пољана“, у простору коса $\frac{1}{4}$, под натапањем воде; Процијењена круна 700, граници се ливадама: Вуксана и Милована Раичевића, сеоцким комуном, коритом ријеке Говице и потоком.

10) Ливада звана „Школа“, — заједница неколицине општинара у врх планине у простору коса $12\frac{3}{4}$ у исто десет први дио (51) Милосавов, — неподјељена; Процијењена његов дио круна 15.

11) У метех звана „Клини“, на врх села Тренче заједница неколицине Раичевића, у њему дио

Милосавов тридесет-шести, неподјељен његов дио; Процијењен круна 60.

12) У метех званом „Стришак“, заједница неколицине Раичевића, у њему Милосавов дио осамнаести неподјељен; Процијењен његов дио круна 5.

13) У кући двокатној кашеној у којој је канцеларија овога суда, Милосавов дио трећи, — његов је дио процијењен круна 266-66 пара.

Број 1473 195—1908.

У Тренчи, 10 децембра 1908.

Капетански Суд
кап. Стојан Вулевић

Бр. 55, 2,3

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности Стевана и Ђура Станишића из Његуша извршиће се на дан 4. марта ов. год. у 11 сати прије подне, види оглас у 3 броју „Гласа Црногорца“ од ове године.

К броју 19—222—1908

Његуши, 23. фебруара 1909 год.

Капетански Суд
кап. Ђуро Врбица

Р.48, Бр.130 1,1

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности Риста Машковића из Блатине, извршиће се на дан 18. јуна ове године од 9 сати прије подне до 3 сата после подне.

Види оглас у првом броју „Гласа Црногорца“ од 1909. г. број 770—321—1907. У Блатини, 19. фебруара 1909.

Капетански Суд
Кап. Блажо Анђелић

Р. 41, Бр. 131, 1,1

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности Глигорије Вукчевића из Дражевине извршиће се 26. јуна 1909. год. у 3 сата после подне.

Виђи оглас у 1. број „Гл. Црногорца“ ове године.

К броју 273—66—1908.

Корнет, 26. фебруара 1909. г.

Капетански Суд
Кап. П. В. Ускоковић.

Р. 43 Бр. 85. 1,1

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности Јована Кажића с Граца извршиће се 25 јуна 1909 год. у 3 сата после подне.

Види оглас у 2. броју „Гласа Црногорца“.

К броју 273—66—1908.

Корнет, 26. фебруара 1909. г.

Капетански Суд
Кап. П. В. Ускоковић

Бр. 85 Р. 43 1,1

ОГЛАС — Јавна продаја непокретности Митра Вукчевића из Дражевине извршиће се 26. јуна 1909. год. у 3 сата после подне.

Виђи оглас 1 број „Гласа Црногорца“ ове год.

К броју 273—66—1908

Корнет, 26 фебруара 1909 г.

Капетански Суд
Кап. П. В. Ускоковић

Број 85. р. 43. 1,1

Приватни огласи

БАРСКО ДРУШТВО

Распоред пловидбе поштанскијех и трговачкијех параброда по Скадарском језеру и Бојани.

Полазак: Поштански и трговачки параброди полазе сваки дан осим недеље у 10 сати прије подне из Скадра и тичу Вир—Плавницу: понедељником, сриједом и петком, а Плавницу—Вир; уторником, четвртком и суботом. Истог дана враћају се у Скадар.

Сретање: На Виру с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Полазак: Из Ријеке за Вир полази сваки дан осим недеље у 11 сати прије подне и истог дана враћа се на Ријеку.

Сретање: С парабродом, који полази из Вира за Плавницу и Скадар и то: понедељником, сриједом и петком, а уторником, четвртком и суботом с парабродом за Вир и Скадар. На Виру пак с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Сретање: На Плавници с приватнијем подгоричкијем омнибусом у доласку и поласку.

Полазак: Из Скадра за Обод и обратно сваког дана осим недеље

За подробнија обавјештења треба се обратити односнијем друштвенијем агенцијама.

Р. 156. Бр. 128. 28,36

УПРАВА.

Француски шеврон и бокс може се добити и од истог наручити финих лаких ципела по умјереној прѣђашњој цијени, код

Стевана Перовића
Подгорица, 10 феб. 1909. Р. 25, Бр. 96 1,4

Управа Краљ. Срп. Држ. Класне Лутрије

објављује овим, да је за главног овлашћеног продавца њених срећака у Црној Гори поставила Никшићско Трговачко Акционарско Друштво, које ће од 11. ов. мј. отпочети са продајом срећака I. класе 37. кола.

Л.Бр. 5842. Из Управе Краљ. Срп. Држ. Класне Лутрије, 9. децембра 1908 год. у Београду.
П.п. Бр. 582.—б. 5,5

ПОЗИВ

НАРОДНА ШТЕДИОНИЦА НА ЦЕТИЊУ позива

на уписивање IV-ог кола својих акција (удјела) са почетком уплате од 1. јануара 1909.

Вриједност је једне потпуно уплаћене акције кр. 104., — која се уплаћује кроз 4 године; а исплаћује се према чл. 60. својих правила, свршетком пете године са припадајућом добити (дивидендом).

Цетиње, 10. децембра 1908.

Управа

р.56, бр.559. 6,6 Народне Штедионице

Књижевни Оглас

Потписата Књижара, добила је право на штампање и издање свију Дјела Њ. Кр. Височанства Књаза Господара, од којих има на своје стоваришту сљедећа, и то:

Балканска Царица	кр. 1:20
Потони Абесераж	1:40
Хајдана	1:40
Књаз Арванит	1:—
Даље има на своје стоваришту ове књиге:	
Огледало Српско	3:—
Јуначки Споменик	1:—
Освета Косовска	2:—
Словенска Слога	1:—
Јунаштва Црногораца	1:—
Српско Хајдуковање	—60
Четовања и Мегдана	1:—
Краљевин Марко	1:—
Милош Обилић	1:—
Пелагија Народ. Учитељ биогрд. изд.	10:—
Н-садско	5:—
* К. Менаховић. Карађорђе	5:—
* А. Дима. 20 година посље, у три књиге	12:—
* А. Бургеа. Царица Катарина, у 2 књ.	8:—
* Вој. С. Поповић. Освојење Бара	2:—
* Освојење Никшића	2:—
* Рамо	2:—

Напомена. Ко узме од једне врсте 4 књиге добија пету гратис, а од књига под знаком * добија трећу књигу гратис, или сортирано 20% попушта.

С поштовањем

Прва К. Цр. повл. Књижара

П.п. Бр 275, 19,20

П. М. Калуђеровића

Пријатељима књижевности

Од 1. јануара 1909. године Српски Књижевни Гласник улази у девету годину свога издавања. За осам минулих година Српски Књижевни Гласник је био најбољи часопис у Српству. То потврђују многи српски, хрватски, бугарски, словеначки и словенски листови, као и огроман одзив публике у Србији и ван Србије. Сталне рубрике Српског Књижевног Гласника јесу: 1) Приповетке, романи и драме (изворне и преведене), 2) Песме (изворне и преведене), 3) Огледи из књижевности, науке и друштвеног живота, 4) Одломци из српске и стране књижевности, 5) Ситни прилози, 6) Књижевни Преглед, 7) Научни Преглед, 8) Позоришни Преглед, 9) Уметнички Преглед, 10) Политички Преглед, 11) Оцене и Прикази, 12) Белешке. Претплата се шаље увек напред и она износи: на годину 18 динара (круна), на 6 месеци 9 динара (круна), на 3 месеца 4-50 динара (круна). Претплату прима

Администрација Српског Књижевног Гласника, Београд. Скопљанска улица, 9. П.п. Бр. 37 4,5

ОГЛАС. Потписати ће, почевши од 15 фебруара ове године, распродавати своју књижарску радњу, на мало и велико, са попустом од 10—40% испод номиналне вриједности: услед чега овим скрећем пажњу поштованим муштеријама, који бише жељели купити јефтино књига, канцеларијског и школског прибора; дописних карата са сликама, икона и другог. Све по најјефтинијем цијенама.

Уједино молим све моје дужнике, да изволе измирити своја дуговања, најдаље до половине мјесеца марта, ове године, посље којег дана ћу без разлике од свакога, преко свог пуномоћника судским путем накужавати.

С поштовањем

р.90, бр 85,2,3 За Књижару П. М. Калуђеровић

ПОЗИВ

на упис

III кола акција Прве Никшићске Штедионице

На основу решења IX редовне главне скупштине акционара Прве Никшићске Штедионице одржане 30 јануара 1909 године, отвара се почев од 2 фебруара 1909 године.

Упис на III коло од 2000 акција по 100 круна

При упису полаже се на име уписине по 1 круна од сваке уписане акције. Уплата се врши постепено у недељним обротама по 50 пара рачунајући од 1 јануара 1909 год.

Упис се врши сваког радног дана код Прве Никшићске Штедионице у Никшићу и њених филијала у Шавнику и Велимљу.

Уписнину и уплату треба слати поштанском упутницом или полагати за рачун Штедионице мјесним новчаним заводима.

Никшић, 31 јануара 1909 год.

Прва Никшићска Штедионица

Р. 120, Бр. 97—а. 2,3

ПОШТАНСКЕ МАРКЕ **ПОНИШТЕНЕ** црногорске и осталих балканских земаља купујем — сваку количину — по најбољим цијенама. Пошиљке и понуде на адресу,

A. Weisz, Briefmarkenhandlung.

п.п. Бр. 496. 9,23 **Wien I. Adlergasse, 8.**

КУПУЈЕМ МАРКЕ: црногорске, босанске, српске и осталих балканских држава у свим количинама уз најбоље цијене. — Adolf Ernst, Sarajevo — Bosna, Tekija ulica 16. П.п. број 126. 1,6

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Господин протојереј Раде Хајдуковић, благоизволио је и ове године, као и сваке што практикује, приликом св. Савске прославе обдарити ученике ове школе са 23 круне, на чему од стране ученика и своје изјављујем усрдну благодарност.

Подгор, 20. јануара 1909 г.

Пол Пет. Хајдуковић

Р. 47, број 128, 1,1

ЗАХВАЛНОСТ

Овадшња наша народна основна школа обдарена је од г. Максима Шобајића, pjesника и књижевника са 107 одобраних књига.

Поставити са таким племенитим одзивом вриједног старца, који у данима велике старости неће да преда забораву своје родно мјесто — не можемо пропустити, а да му овим путем не изјавимо нашу особиту благодарност.

Баре Шумановића, 15 фебруара 1909

У име школског одбора

Предсједник школског одбора

р.66, бр. 121 1,1

Петар С. Перовић

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег нигда непрежаљеног супруга, односно оца, брата и стрица

† ПОПА ФИЛИПА ВУКМИРОВИЋА

који се 1 овог мјесеца у вјечност пресели, у 98 год. живота а 2 истог матери земљи предаде пред храмом Св. Троице у Вуковце, — указано нам је велико саучешће, те сматрамо за свету дужност овим путем изјавити свима своју најтоплију захвалност.

Доживотно смо захвални и благодарни Његовом Краљевском Височанству Књазу Престолонашљеднику Данилу и Његовом Височанству Књазу Мирку, који нам телеграфска саучешћа упутише и тим наша ожаловљена срца ублажише.

Благодарни остајемо г.г. вој. Лакићу Војводи, министру Унутр. Дјела, бригадиру сердару Нику Кусовцу, кап. Станку Стругару, учитељу М. Стругару и чиновницима општине Барске на телеграфским саучешћима.

Дубоко смо захвални свјештеницима зетским, који над покојником опјело извршише, као и учитељима, који са ђацима спроводу присуствоваше и тиме исти увеличаше; а понаособ смо захвални г.г. попу Шпиру Радичевићу и учитељу Василију Дракићу, који се са покојником онако дирљивим говором опростише и тим нашу тугу ублажише.

Неизмјерна хвала: Зећанима, Подгоричанима, Додошанима, Жабљачанима, Цеклињанима и Жупљанима, који у онако великом броју дођоше, покојника оплакаше и до вјечне куће испратише. Хвала буди и свим другим, који нам лична писмена и телеграфска саучешћа упутише.

Зета, 3 фебруара 1909 год.

У име ожаловљене породице ожаловљени син кап. **Петро Вукмировић**

р.208, бр. 106 1,1

ЈАВНА ЗАХВАЛА

Приликом смрти мојега нигда непрежаљеног стрица

† ФИЛИПА — СЈЕРА — ПЛАМЕНЦА

који премину у Петрограду 10. фебруара ов. године, послје кратког боловања, — сматрам за свету дужност и увијем путем изјавити своју највећу благодарност Њ. Кр. Височанству Књазу Господару, Њ. Кр. Височанству Књазу Престолонашљеднику и Њ. Височанству Књазу Мирку, који благоизволише изјавити ми Своје Високо саучешће у жалости.

Особита и вјечна хвала Њеном Царском Височанству Великој Књагини Стани, која на покојников гроб благоизволи вијенац положити.

Најтоплија благодарност госпођи баронеси Просковији В. Каулбарс са кћерима, која на покојников гроб велелепни вијенац положи, и госпођи Медвједов, која ме о смрти покојниковој одмах извести.

Доживотна хвала г.г.: пјешадијском генералу Паренцову, команданту Петерхова, који је покојника у болести походио и изразио ми топло саучешће;

Генерал-ађутанту Мишченку на саучешћу у жалости;

Владимиру Феодоровићу Фелду, тајном савјетнику; Д-р Антипову, државном савјетнику; потпуковнику Анничкову; официрима одјелења генерала Мишченка, — који на одар покојников вијенац положише;

Генерал-мајору Лермонтову, начелнику дворске управе; потпуковнику Хорондову; потпуковнику Милеру, управнику полиције; Д-р Гентилу, љечнику, — који такође покојника до вјечне куће испратише;

Г.г. поручнику Равилову и потпоручнику Маслову, који су командовали почасном четом и при полагању покојника у гроб командовали три пута плотунску палбу, као и војној музици, која је узела учешћа при овој тужној спроводу;

Свештенству, које је над покојником опјело одржало;

Г-ђама Ј. Липовац, Спалајков; г-ђицама: Марији Павловић и Босилки Радонић; г.г. Николи Јоветићу, инжињеру; потпуковнику Томашу Павловићу; научнику Капчеву; Миловану Цаковићу; Луки Пиштелићу — на учешћу у спроводу;

А особита пак доживотна хвала нека буде г. кап. Ристу Љумовићу, који ме свесрдно заступи приликом смрти и покојникова погреб, не пожаливши при томе ни труда ни времена; и

Свијема онијема, који вијенце положише, а њима ми имена досле нијесу позната, као и свијема осталијема покојниковијем друговима, пријатељима и познаницима, који му посљедњу пошту одадоше.

Срдачна хвала грађанству цетињском, које на глас смрти покојникове похита да ми изрази своје саучешће у овој мојој великој жалости, као и свој браћи Црмничанима, који на дан погреб покојников дођоше у родно му мјесто, Бољевиће, и братски га оплакаше; свештенику, који овом приликом одржа покојнику заупокојену службу и парастос; господи, која послје парастоса пригодне говоре одржаше и свијема који ми лично, писмено и телеграфично изјавише саучешће у жалости.

Најтоплија хвала и свијема онијема, који ми ма којим путем изјавише своја саучешћа у овој мојој великој жалости.

Цетиње, 25. фебруара 1909. год.

Ожаловљени синовац:

ЈОВАН С. ПЛАМЕНАЦ,

Министар просвјете и црквенијех послова, у име своје и родбине своје.

П.п. Бр. 132 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Са болом у души јављамо свима нашим рођацима, кумовима и пријатељима, да се је наш нигда непрежаљени муж, отац свекар и бјед

† Милован С. Марковљанин

преселио у вјечност 24 ов. мјесеца послје петнајесто-дневне болијести у 65 години свога живота, а 25 истог предаг матери земљи.

Неможемо пропустити да овом приликом не дамо своју захвалност г. Д-ру С. Огњеновићу, који се заузимао да покојника из челусти смрти отргне, такође благодаримо г. проту Крсту Митановићу на извршеном опјелу.

Хвала грађанству вароши Цетиња обојег пола, који покојника до вјечне куће испрати и својски ожали.

Хвала нашим рођацима, пријатељима и кумовима, који нам било усмено телеграфски или писмено своја саучешћа изјавише, те са тим нашу жалост у неколико ублажише, и са тим нас у много задужише.

Цетиње, 26 фебруара 1909.

Ожаловљени: супруга Милица, синови: Радван, Андрија и Петар, снахе: Марица, Јована и Ике, унучад: Павле, Велика и Госпава са осталом родбином.

р. 150, бр. 129 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег нигда непрежаљеног супруга, односно брата и рођака

† Јакова Тушула — Ерцеговца

који је послје дугог и тешког боловања 8. фебруара 1909 године испустио своју душу у 55 години свога живота, а 9 истог, уз многобројни и дивни спровод предаг матери земљи.

Сматрамо за особиту дужност овим путем изјавити нашу захвалност мјесним љекарима, на онако својском заузимању и свесрдном старању, да својим љекарским знањем покојника отргну из смртних челоусти.

И господину Велиш Јазовићу бригадиру и Обласном управитељу, на његовом честим посјетама и распитицањима о току болијести нашег покојника.

Особита хвала господину Михаилу Буквићу управитељу гимназије и господи професорима, који са својим ученицима спровод увеличаше и нашег покојника до вјечне куће отпратише.

Хвала пјевачком друштву „Бранко“ на лијепој пратњи и положеном вијенцу на покојниковом одру.

Нека је доживотна хвала грађанству вароши Подгорице, обојег пола, који покојника у његовој болијести често посјеђиваше и онако дивно до вјечне му куће отпратише; као: Кучима, Пиперима, Бјелонавићима и Љосњанима, који такође спровод увеличаше.

Такође од срца захваљујемо господину Драговићу професору, који се на самим вратима од цркве са покојником дирљивим ријечима опростио; и господину Зарији Радичевићу учитељу који се је такође са покојником више саме раке у име грађанства са најљепшим ријечима опростио.

Хвала браћи Ерцеговцима на њиховој братској пажњи и положеном вијенцу на покојниковом одру.

Још један пут нека је свима и свакоме доживотна хвала, који нама ма на који било начин изјавише своја саучешћа и тијем нама у велико олакшање тешку тугу.

Подгорица, 10 фебруара 1909 год.

Доживотно увијешљена супруга Марија, брат Спасоје са осталом родбином и рођацима.

р. 258, бр. 215 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти наше непрежаљене супруге односно мајке

† ЉУБИЦЕ

која се пресели у вјечност 15 овог мјесеца посље једномјесечног боловања, те нам незамирани бол за нашим Станом још већма појача — сматрамо за особиту дужност изјавити вјечиту благодарност Њ. Њ. Кр. В. Књазу Господару и Књагини Милени, који благоизволише интересовати се о току болести наше покојнице и њу свемогућим и богатим понудама задовољити.

Вјечита хвала Њ. Њ. Височанствима Књазу Мирку а Књагини Наталији на онако утјешљивом телеграфском саучешћу, Њ. В. Књазу Петру, који нас удостоји присуством увеличаши тужни спровод.

Топла хвала г. Д-ру Перацићу који уложи свога труда да нашу покојницу отргне неумитној смрти.

Такођер хвала свјештенству и мјесном учитељу са ђацима; братска, пак, хвала свијема онијема, који у нашој жалости присуствоваше, или телеграфски и писмено саучешће нам изјавише.

Ријека, 25 фебруара 1909.

У име породице ожаловљени супруг **Перо М. Јовићевић.**

Р. 152, Бр. 125, 1,1